Norvegiera

Norvegiera (*norsk*) germaniar hizkuntza da, mendebaleko eskandinaviarren azpitaldekoa. Norvegiako hizkuntza ofiziala da, suedieraren eta danieraren oso antzekoa.

Bi idaztarau ditu: *bokmål* («liburu hizkuntza») eta *nynorsk* («norvegiera berria»). Norvegiarrek bi idaztarauak ikasten dituzte, baina praktikan % 85-90 inguruk erabiltzen du lehenengoa, batez ere hiriko inguruetan. Testuen % 92 *bokmål*ez argitaratu ziren 2000n.

Eduki-taula

- Dialektoak
- Historia
- Ikus, gainera
- Kanpo estekak

Norvegiera	
norsk	
eta	
Datu orokorrak	
Lurralde eremua	Norvegia
Hiztunak	4,7 milioi
Rankinga	107
Ofizialtasuna	Norvegia
Araugilea	*Språkrådet* (Norvegieraren Kontseilua)
Hizkuntza familia	
hizkuntza nostratikoak Hizkuntza euroasiarrak Indoeuropar hizkuntzak germaniar hizkuntzak ipar-germaniar hizkuntzak	
Informazio filologikoa	
Hizkuntza-tipologia	subjektua aditza objektua, V2 hizkuntza, nominatibo-akusatibo hizkuntza, hizkuntza azentuala eta hizkuntza fusionatzailea
Genero gramatikalak	genero maskulino, genero femenino eta neutro
Kasu gramatikalak	nominatibo, akusatibo, genitibo eta datibo
Alfabetoa	latindar alfabetoa

Dialektoak

Bost multzo nagusi daude: Iparraldeko norvegiera (*nordnorsk*), Trøndelageko norvegiera (*trøndersk*), erdialdeko norvegiera (*innlandsmål*), mendebaleko norvegiera (*vestnorsk*) eta ekialdeko norvegiera (*østnorsk*).

Historia

Antzinako eskandinavieratik datoz gaur egun Iparraldeko herrialde haietan egiten dituzten hizkuntzak. Bikingoek Europan zehar zabaldu zuten antzinako hizkuntza hura Errusiaraino.

Danimarka eta Norvegiako Erresumako (1536-1814) garaian daniera zen hizkuntza ofiziala. Hiri inguruetan eta klase altuetako jendearen artean, ohikoa zen danieraz hitz egitea, norvegierazko doinuaz eta bertako aldaerak erabiliz, bien arteko nahasketa eginik, alegia. Bi herrialdeak banatu zirenean, daniera-norvegiera eredu hori mintzaira ofizial moduan geratu zen eta apurka-apurka bilakatuz joan zen, bertako osagaiak hartuz. Hizkuntza eredu hartaz baliatuz, XIX. mendeko bigarren erdialdean argitaratu zituen bere lanik ezagunenak Henrik Ibsen-ek, Norvegiako idazlerik emankorrenak eta ospetsuenak.

XX. mendearen hasieran, idatzizko eredu propioa egiteko lan handia izan zen. Hastapenetan, daniera-norvegieraren ondorengoa *riksmål* izan zen, baina 1929tik aurrera eredu estandar ofiziala *bokmål* da. Garai hartan bertan, norvegierazko hiru idazlek Nobel Saria eskuratu zuten: Bjørnstjerne Bjørnsonek (1903), Knut Hamsunek (1920) eta Sigrid Undsetek (1928). 1933an, "Norsk rikskringkasting" (NRK) sortu zuten, irrati eta telebista konpainia publikoa.

1951an, Thor Heyerdahlen "Kon-Tiki"k hizkuntza horretan egindako film batek lehen aldiz irabazi zuen Oscar saria, dokumental onenaren kategorian.

Azkenik, Norvegieraren Kontseilua (*Norsk språkråd*) lanean jardun zen 1974tik 2005era. Urte hartan, Norvegiako Hizkuntzaren Kontseiluak ordezkatu zuen (*Språkrådet*).

Ikus, gainera

- Norvegierazko literatura

Kanpo estekak

- Norsk språkråd (Norvegierazko Kontseilua) (http://www.sprakrad.no/templates/Page.aspx?id=7109) (Norvegieraz [bokmål]), (Ingelesez), (Alemanez), (Errusieraz), (Gaztelaniaz), (Portugesez), (Frantsesez), (Nederlanderaz)
- Norvegiera-ingelesa hiztegia online (http://www.websters-online-dictionary.org/definition/Norwegian-english/)

Hizkuntza kodeak	
ISO 639-1	no
ISO 639-2	nor
ISO 639-3	nor
Ethnologue	nor (http://www.ethnologue.com/language/nor)
Glottolog	norw1258 (https://glottolog.org/resource/languoid/id/norw1258)
Wikipedia	no (https://no.wikipedia.org)

Autoritate kontrola	**Wikimedia proiektuak** · Datuak: Q9043 · Multimedia: Norwegian language (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Norwegian_language) **Identifikadoreak** · BNF: 119797174 (https://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb119797174) (data) (http://data.bnf.fr/ark:/12148/cb119797174) · GND: 4120291-0 (https://d-nb.info/gnd/4120291-0) · LCCN: sh85092722 (https://id.loc.gov/authorities/sh85092722) · NDL: 00568691 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00568691) · AAT: 300391418 (https://www.getty.edu/vow/AATFullDisplay?find=&logic=AND&note=&subjectid=300391418) · **Hiztegiak eta entziklopediak** · Britannica: url (https://www.britannica.com/topic/Norwegian-language)

Hizkuntza honek bere Wikipedia du: Bisita ezazu.

Hizkuntza honek bere Wikipedia du: Bisita ezazu.

Germaniar hizkuntza modernoak	
Iparraldekoak	Daniera • Faroera • Norvegiera (bokmåla, nynorska) • Islandiera • Suediera
Mendebaldekoak	Afrikaansa • Alemana (austrobavariera, coloniero alemana, franciquera, luxenburgera, fersentalera, Pennsylvaniako alemana, suitzar alemana, zinbriera) • Behe-alemana (mendebaldekoa, nederlandar behe-saxoiera) • Brabantera • Flandriera • Frisiera (iparraldekoa, ekialdekoa, mendebaldekoa) • Ingelesa • Limburgera • Nederlandera • Walserera • Ripuariera • Eskoziera (Ulsterko eskoziera) • Yiddisha • Zeelandera

Parentesi artean: parentesiaren ezkerrean dagoen hizkuntzaren dialektoak.

Nabigazioa

- Azala
-
- Txokoa
- Albisteak
- Aldaketa berriak
- Ausazko orria
- Laguntza
- Dohaintza egin

Tresnak

- Honanzko lotura duten orriak
- Lotutako orrietako aldaketak
- Fitxategia igo
- Orri bereziak
- Lotura iraunkorra
- Orri honen datuak
- Artikulu hau aipatu
  Wikidata itema

Inprimatu/esportatu

- Liburu bat sortu

- PDF gisa jaitsi
- Inprimatzeko bertsioa

Beste proiektuetan

Wikimedia Commons

Beste hizkuntzak

- Чӑвашла
- Davvisámegiella
- Novial
- Yorùbá
- Vepsän kel’
- Português
- Afrikaans
- Cebuano
- Žemaitėška
- עברית
- Nordfriisk
- Kiswahili
- 日本語
- Հայերեն
- Azərbaycanca
- Magyar
- தமிழ்
- ქართული
- Kurdî
- Asturianu
- مصرى
- Eesti
- Seeltersk
- Адыгэбзэ
- Tagalog
- Српски / srpski
- Latviešu
- Fiji Hindi
- Oʻzbekcha/ўзбекча
- Русский
- Bosanski
- English
- हिन्दी
- Volapük
- Kernowek
- Alemannisch
- Hrvatski
- Slovenčina
- Ilokano
- Ελληνικά
- Македонски
- Ido
- नेपाल भाषा
- Čeština
- Ænglisc
- Türkçe
- Мокшень
- Svenska

- አማርኛ
- Ирон
- Íslenska
- Jawa
- العربية
- Gaelg
- Кыргызча
- Български
- 客家語/Hak-kâ-ngî
- Беларуская (тарашкевіца)
- Sicilianu
- Papiamentu
- Català
- Eʋegbe
- تۆرکجه
- Gàidhlig
- Беларуская
- Аҧсшәа
- Interlingua
- 粵語
- Тоҷикӣ
- فارسی
- বাংলা
- Latina
- Gagana Samoa
- ქართული
- Українська
- Norsk nynorsk
- ਪੰਜਾਬੀ
- Occitan
- Livvinkarjala
- Lingua Franca Nova
- Winaray
- Aragonés
- پښتو
- Олык марий
- Føroyskt
- नेपाली
- Italiano
- Dansk
- Қазақша
- Shqip
- Нохчийн
- Runa Simi
- मराठी
- Rumantsch
- Srpskohrvatski / српскохрватски
- Bahasa Indonesia
- Zazaki
- Nederlands
- Română
- Plattdüütsch
- Tiếng Việt

- Brezhoneg
- ייִדיש
- Español
- Татарча/tatarça
- Эрзянь
- ไทย
- ئۇيغۇرچە / Uyghurche
- Lumbaart
- Lëtzebuergesch
- Nedersaksies
- Ślůnski
- Bali
- Коми
- Simple English
- Deutsch
- Bahasa Melayu
- Gaeilge
- Lietuvių
- Mìng-dĕ̤ng-ngṳ̄
- Къарачай-малкъар
- Polski
- Ligure
- Zeêuws
- Limburgs
- Sardu
- اردو
- Буряад
- Frysk
- مازِرونی
- Tok Pisin
- Slovenščina
- Français
- Nouormand
- ગુજરાતી
- Cymraeg
- Esperanto
- Galego
- Norsk bokmål
- Suomi
- 한국어
- 中文
- Scots
- 吴语
- മലയാളം
- Bân-lâm-gú

Aldatu loturak

Wikipedia Entziklopedia askea

Orriaren azken aldaketa: 27 azaroa 2019, 10:28.